

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 35. sz. emeleten.

ALAPITOTTA: BARTHA MIKLÓS.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Bólysi-utca 3. sz., Bánffy-ház

Mai feladatunk.

Kolozsvár, febr. 29

A nagy háborunak, mely a világ annyi és akkora nagy részén ontja a vért, még senki sem látja a végét. Csak az általános nagy óhaj nyilvánul meg mindenütt, de még a teljesen levert ellenség vezetői is fogcsikorgatva lihegnek bosszuért. Ez az a helyzet, a mely tiltakozik az ellen, hogy ide haza pártpolitikai civakodást, belpolitikai vitákat rendezzünk és olyan kérdéseknek felszínre vetésével osztjuk meg erőnket, a melyek a már biztosított békeidő feladatát képezik. Azt mi is tudjuk és valljuk, hogy nagyon sok probléma várja a megoldását. Erezzük, hogy a nemzeti irányban haladó politikának fejlesztése a sürgős teendőnk közé tartozik és hogy vannak hibák, a melyeknek javítására minden irányban törekednünk kell, de ma, a mikor még lelkünk és testünk megfeszített erejével állunk szemben ellenségeinkkel: a legnagyobb egyetértésre, minden erőnk testvérli összetételére van szükségünk. Ma mindent félre kell tennünk, a mi utját álhatná, a mi gátolhatná a háboru veszélyének legyőzésére egyesített erőnk kifejtését.

Nem zárkozhatunk el a miniszterelnök azon kijelentésének igazsága elől, hogy ma, győzelmesen előre haladott, de olyan háboru előtt állunk, a melynek vége felől nem állithatunk magunk elé képet. Hiszen nem titok, hogy az ellenség minden vonalon dicsekvéssel készülődik. Igaz, hogy készen talál minket is! De szabad-e elhuzakodnunk eddigi sikereink miatt és nem az-e most első szent és elmulaszthatatlan kötelességünk szövetségeseinkkel együtt, hogy ne csak megtartsuk győzelmes pozíciókat, hanem azokat újabb és döntő győzelmekkel szaporítsuk.

Az ellenség érzi, hogy a mi hatalmas erőnkkel áll szemben és a legnagyobb erőfeszítéssel arra törekszik, hogy az eseményeknek óránézve

kedvező fordulatot teremtsen. Nekünk tehát kettőzött figyelemmel, osztatlan és egységes erővel kell küzdenünk, nemcsak a frontokon, hanem idehaza is, hogy eredményesen segítségükre lehessünk azoknak, a kik a bosszuállástól sarkalt ellenség legyőzésére készen tartják fegyvereiket.

Talán már megis indult a nagy mérkőzés, a melynek eredményedöntéshez vezet. A közelgő tavaszi napokon, vérrózsák nyílnak a harcmezőkön. Ma a belpolitika minden problémájának el kell némulnia, mert azt a győzelmet kell első sorban megszereznünk, a melyek a nemzet békéjét, az ország fennállását és a trónt biztosítják. E nélkül tárgytalan minden probléma minden vitatkozás. Hála vitéz hőseinknek, mi távol állunk a háboru rémes zajától, de azért nem szabad elfeledkezünk, hogy a küzdelem élet-halálra megy. Nem szabad megfélekednünk, hogy a halál szörnyü aratáshoz kezd és a végét a borzasztó katasztrófának senki se láthatja. Ma tennünk és biznunk kell. Ez a mi mai feladatunk.

Széljegyzetek.

Péter király és a monarchia. — Szaszanov és Románia.

Péter szerb király nyilatkozott. Azt mondta, hogy ők nem akarták a háborut, ők a monarchiával békében kívántak élni. Sajnos azonban, a monarchia (és itt első sorban Magyarországot értette) feudális állam, tehát a szabadságnak ellensége és ha így van, Szerbia nem lehetett nyugodt!

Micsoda paradoxon ez egy király, — még ha trónját is elvesztette, — ajkáról? Az egész kulturvilág előtt tudva van, hogy sehol a nemzetiségeknek nincs jobb dolguk, mint a monarchiában. S ha külföldön nemzetiségeinek alkotmányos államuk van és ott féltik a szabadságot, ez reánk nézve közömbös.

Melyik államot érdekelheti más állam lakosságának szabadsága, ha nincs nemzeti ségi üldözésről szó. Szerbiában azonban nem voltak osztrákok, vagy magyarok, nem volt érdekünk tehát, hogy Szerbia ellen felszabadító, megtorló lépéseket tegyünk. De igenis, kellett megtorló lépéseket tenni azokért a monarchiaellenes mozgalmakért, melyek trónörökösünk meggyilkolásával betetőzést nyertek.

Nem volt tehát Szerbia magatartása

defenzív jellegű, hanem olyan offenzív, mely ha erősebben harapódzott volna el, a monarchia és első sorban Magyarország állami ságát veszélyeztette volna.

Ezért kellett nekünk erősebb eszközkhöz nyulni. Nagyon téved tehát Péter, ha a monarchiát a szabadság ellenségének gondolja. Soha békésebb szomszédja nem lett volna neki, mint Magyarország, ha megelégszik sorsával s nem gravitál olyan vizekre, hol hajója könnyen elsüllyedhet.

*

Szaszanov, az orosz külügyminiszter, a dumában beszédet mondott. Többek közt beszélt Romániáról is. Azt hirdette, hogy Oroszország mindig kész Románia nemzeti egységének megteremtésében segítségére lenni. A dolog annál érdekesebb, mint ahogy első pillanatra látszik, (különösen, hogy Filipescu is Péterváron járt). Tudvalevő, hogy Románia egykor hadi jutalmául meglevő területének elvételét nyerte, t. i. Beszszarábiát. Az is tudvalevő, hogy Erdélyt neki ígérte, ha melléje áll. Most már a helyzet az, hogy országából jókora területet tartanak a szövetségesek megszállva s mégis oly területet ígér, melyet egyetlen katonája sem látott még, nem pedig Beszszarábiát, melyhez Románia jogát is vonja. Igért tehát oly területet, mely még ellenség kezében soha sem volt s Romániához sem tartozott. Azzal nem számolt azonban Szaszanov, hogy Erdély határain őrt áll a magyar katona, annak erejéről pedig elég sok rá nézve szomorú tapasztalatot szerezhettek s Romániának sokkal higgadtabb politikusi vannak, kik nem ülnek fel mindenféle szösztyárkodásnak...

Omega.

Harangvirág.

Lónyai Elemérné, Stefánia főherceggasszony írta néhány hangulat-teszes, meleg sort, amely tele van a tavasz, a győzelem reményével s emberbaráti szeretettel, amelyeket a P. Lloyd nyomán itt közlünk:

Fehér ruhás, gyöngéd, bájos harangocska — harangvirág a neved, édes-kedves kis jószág!

Ha még mély hallgatás uralkodik, minden nyugszik a természet ölében és mégis langy lehellet suhan át az erdőn: örvendő, édes reményt ébresztész a szivben: rejtelmét a tavasznak...

Ujjongó kiáltás reszket át keblemen! Az első virulás, az első zöld! Elmúlt hát a tél minden zordonságával, fagyos szeleivel, sötét hangulatával. Ha elébe ragyogsz a természetkedvelő vándornak és vidám kelyhed, amely oly hajlékony és mégis oly büszke, ide-oda ing a gyenge szellőben: el vannak feledve a hosszú, fekete, rideg éjszakák.

Csakhamar több testvéred követi a példát. Fehér csillagok, violaszín kelyhek, sárga trombiták, rózsaszín és kék kereszték, bíbor serlegek és még sok-sok tarka virág: mind kisarjadzik a földből és elragadó pompájával megtöltte a mezőt.

De az örömet még fekete fátyol árnyazza. Északon és délen, keleten és nyugaton mért tart a szörnyű viaskodás. A föld, melyből a virágok kipattannak, még könyvtől ázott, még legjobbjaink véréből nedves. Nyomor és gond, gyász és aggodalom talált utat minden házba. A küzdelem még tart, az ágyuk dörögnek, tüzes színekben itatva, vörösen izzik a láthatár.

Harangvirág, te kedves! jelentd már a békét, a drága, hön sóvárgott békét jelentd már diadalunkat! Harangvirág, édes! Hints vigaszt és reményt milliók szívébe; önts az itthonmaradottak lelkébe erőt és kitartást, hogy magunkat minden tehetségünkkel a felebaráti szeretet szolgálatának szentelhessek!

És a jövő tavasszal, ha újra kibujik a hótakaró alól a kis harangvirág: találja már itt munkánk, önfeláldozásunk nagyszerű eredményeit, ami az anyáknak és csecsemőknek, az árváknak és özvegyeknek, az aggoknak és betegeknek meghozza mindazt, amivel nekik tartozik; hirdesse és üdvözölje a jövő tavasz harangvirágja: mire képes a kitartás és hazaszeretet!

Szefánia

Vörös keresztos nővér.

Az Erdélyrészi Gyorsírók Társaságának közgyűlése.

Tegnap délelőtt tartotta meg az Erdélyrészi Gyorsírók Társasága folyó évi rendes közgyűlést az egyetem 4. számú bölcsészeti tantermében.

Délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg a gyűlést Szádeczky Gyula dr. egyet. tanár, elnök. Lendülettel beszédében üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat, majd kegyelettel szavakkal megemlékezett a Társaság elhunyt alapítójáról és ügyvezető igazgatójáról, Varju Jánosról. A érdemeikben gazdag igazgató halálának évfordulóján, február hó 26-án szombaton a Társaság virágot helyezett a korán elhunyt mester sírjára. Varju János halála után Majtényi Géza és Söjtöri Károly választmányi tagok végezték az igazgatói teendőket, majd Söjtöri Károly tavozása után Boga Lajos vette át a vezetést s vezette a társaság ügyeit Majtényi Gézával egyetemben mindeddig.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után elnök indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott Majtényi Gézának és Söjtöri Károlynak.

Ezután Boga Lajos ügyvezető igazgató helyettes tette meg jelentését. Örömmel jelent, hogy a Társaság tagjainak száma a háború dacára jelentékenyen emelkedett, úgy, hogy a Társaság jelenlegi tagjainak száma 311. (Közülük 22 partoló, 289 tiszteletbeli és rendes tag.) A tanfolyamok hallgatóinak száma is jelentékenyen emelkedett, mert míg az 1913—15. évben 55 kezdő és 22 haladó gyorsíró járt tanfolyamra, addig a jelen 1915—16. évben 69 kezdő 47 haladó és 7 gyakorló gyorsíró vesz részt a tanfolyamokon.

A kezdők tanfolyamát Tóth Erzsébet, a haladók- és gyakorlókét Boga Lajos okl. gyorsírótanárok vezetik. Megemlíti, hogy a társaság a múlt évhez hasonlóan, az idén is rendezni fog gyorsíróversenyt, amelybe az összes erdélyrészi gyorsírót bevonni szándékozik. Majd jelentést tesz a könyvtári állományról, végül pedig üdvözli Szádeczky Gyula dr. elnököt abból az alkalomból hogy az Országos Magyar Gyorsírótanács tagjai sorába választotta.

A közgyűlés tudomásulvette a jelentést

és az ügyvezető-igazgatóhelyettes buzgó működéséért köszönetet szavazott.

Ocskó Lajos pénztáros tette meg ezután jelentését a társaság pénztári viszonyairól. Eszerint a társaság múlt évi jövedelme 1139 korona 40 fillér, kiadása 553 korona 17 fillér. Jelenti, hogy a „Varju“-alakra megindított gyűjtés csaknem 500 koronát eredményezett, amely összeg az Erdélyi Bankban van elhelyezve.

A pénztáros, valamint a pénztárvizsgáló-bizottság jelentését, amelyet dr. Szentpétery Zsigmond terjesztett elő, a közgyűlés jóváhagyólag vette tudomásul.

A jelentések után a jövő évi költségvetést tárgyalták le, majd a tisztviselőválasztásokat ejtették meg. Eszerint ügyvezető igazgatónak megválasztották dr. Klumák Jánost, titkárnak Boga Lajost, könyvtáros-

nak Tóth Erzsébetet, jegyzőnek Deák Magdát és Pohl Ilonát. Választmányi tagok lettek: Ritter József gyufagyáros, Tompa Kamill dr. és Fischer József dr. ügyvédek, Árkossy Ilona, Bartha Gizella, Bánik Etelka, Eszaki Mária, Finta Rózsika, Kauf Ilona, Szádeczky Marienne tanfolyamhallgatók és Ujhelyi József orvostanhallgató. Tiszteletbeli tagok: dr. Tangl Károly e. i. Rektor, Bocsa László és Merza Lajos bankigazgatók. A felügyelő-bizottság elnöke dr. Klumák János, jegyzője Boga Lajos, a tanügyi bizottságban szintén dr. Klumák János, jegyzője Boga Lajos, versenyvizsgáló bizottság új tagjai: Boga Lajos és dr. Tompa Kamill.

A választások eredményének kihirdetése után elnök 12 órakor a gyűlést bezárta, mely után a közgyűlésen megjelent tagok lefényképeztették magukat.

A háború hírei.

Höfer most számol be a durazzói eredményről:

E szerint eddig csapataink a következő zsákmányt szállították be: 23 löveget, közte hat parti löveget, 10000 puskát, nagymennyiségű tüzezségi lőszert, nagy élelmezési készleteket és tizenhat vitorlást és gőzhajót. Minden jel arra vall, hogy az olaszok hadihajóikkal a legnagyobb rendetlenségbe és sietve menekültek.

Az orosz és olasz harcúterén Höfer beszámolója a következőket tartalmazza.

Berlinből a német legfelsőbb hadvezetőség a következőket tudatja:

Berlin, febr. 28

A Champagneban csapataink halásos lüzérségi előkészítés után a Somme py-Souaini országul mindkét oldalán támadásba mentek át, elfoglalták a Navarin majort és annak mindkét oldalán több mint 1600 méternyi kiterjedésben a franciák állásait, 26 tisztet és 1900 főnyi legénységet elfoglalt és kilenc gépfegyvert és egy aknavelőt zsákmányoltak. Verdun környékén az ellenség frissen harcbevetett tömegei ismét hiába erőlködtek Doumoult erődben és az erőd mellett, valamint Hardaumont on levő állásaink ellen intézték támadási kísérleteikkel.

Március döntést hoz.

Budapest, febr. 28.

Londonból jelentik:

Egy diplomata azon nézelének adott kifejezést, hogy március hava

a háború döntését meghozza. E hónap mindenestre gazdag lesz eseményekben.

Hogy történt Durazzó elfoglalása.

Budapest, febr. 28.

A Fr. Bl. írja:

Durazzónál észak és kelet felől egyszerre nyomultak csapataink előre. A keleti hadoszlop éppen a part mentén nyomult előre, amely az olasz hadhajók koncentrikus tüze alatt a legeszeszerű gránátzaporban gázoltak a csapatok a tenger vízében a Durazzótól nyugatra fekvő földnyelvre, az elért Meta-híd mellvédjéig, hevesen visszavetették az albán-olasz csapatokat, megszállották a földnyelvet. Mivel az ellenség futásnak eredt, csapataink azonnal megkezdték az előrenyomulást, tüzzaporban usztak partra, harcolva nyomultak a városba. Ezzel egyidejűleg egy zászlóaj deszkákön átkelt a vízen és a lángokban álló utcákba nyomult, hogy az olasz flotta védelme alatt harcoló ellenséges csapatokat visszaverje.

Havazás.

Budapest, febr. 28

Csernovitzból jelentik:

A beészarábiai határfrontnál szünetel az ellenség tevékenysége. Két nap óta egyetlen lövés sem esett. Az ágyukat, a mely még a minap is eléggé intenzív volt, szintén pihen. Két nap óta szakadatlanul havazik. A front némely helyén három méter magas a hó és ilyen körülmények között ellenséges csapatok közeledése kizárt dolog. Besszarabia északi ré-

Kossuth Lajos-utca 47. szám alatt a földszinti utcai lakás május 1-ére

kiadó.

All négy szobából, két előszoba, fürdőszoba, konyha stb.-ből. Üzlethelyiségnek, hivatalnak, kaszinónak felelő alkalmas nagy helyiségei miatt. Értekezhetni ugyanott.

szén a hevenyészetten épített orosz tábori vasutakat a nagy hóesés tétlenségre kárhóztatja és ezért az orosz csapateltolásokban is szünet állott be.

A német ágyutüz pokla.

Budapest, febr. 28.

Milánóból jeleltik:

A Sacolo tudósítója jelenti, hogy a németek az Ornestől a Maas jobbpartjáig Champoville községtől keletre álló frontreszig ágyúval kezdték meg a tüzelést a francia állások ellen. E tiz kilométeres fronton ezzel az ágyutömeggel oly hallatlan tüzzel borítottak be minden talpalatnyi földet, hogy nincsen a világnak olyan katonája, aki ezt a poklot kiállotta volna. Aki meg nem sebesült, vagy meg nem halt, félőrültté vált a gránátok szakadatlan csapódása által.

„Fájdalmas meglepetés“.

Budapest, febr. 28.

Luganoból jelentik:

A durazzói eseményekről szóló osztrák-magyar és a verduni harcokról szóló német jelentéseket Olaszországban nem tették ugyan közzé, mégis az olasz és a francia hivatalos közlemények fájdalmas meglepetést, nyugtalanságot és gyűlölködést kellettek az olasz közvéleményben. A lapok egyáltalán nem litkolják az események lesúlytó komolyságát. A lapok kiemelik, hogy az olaszoknak sikerült megmenekülniük, ámbár az ellenség erősen szorongatta őket.

Horribillis napszám árai.

Ezen okvetlen változtatni kell.

Kolozsvár város gazdasági munkabizottsága ülést tartott amelyen tárgyalák a munkaprogramot.

A gyűlés végén a napszámok megállapításáról folyt a szó. A bizottság elfogadta Jászberényi András professzornak a napszám árakra vonatkozó következő indítványát.

Férfi: Tengeri I. kapálás 2 K 60 f. és étel. Tengeri II. kapálás 3 K 20 f. és étel. A napi étel 3 koronával váltható meg.

Nő: Tengeri I. kapálás 2 K 20 f. és étel. Tengeri II. kapálás 3 K 20 f. és étel. Gyűjtés 2 K 80 f. és étel. Aratás 3 K és étel. A napi étel 2 koronával váltható meg.

Gyermekek 14—16 évig: Tengeri I. kapálás 1 K 40 f. és étel. Tengeri II. kapálás 2 K és étel. Gyűjtés 2 K és étel. Aratás 2 K 20 f. és étel. A napi étel K-val váltható meg.

Az igazság után fizetendő díj megállapítása céljából a távolság, mivelhetőség és fekvés szempontjából a határ három és fekvés sorozatátik. I hold megszántása és boronálásáért számítható: I. osztályba sorozott földeknél 40 K. II. osztályba sorozott földeknél 44 K. III. osztályba sorozott földeknél 48 K.

Eszerint egy kapásnak a napszámára lesz:

5 kor. 60 és 6 kor. 20.

Egy kanásznak, egy aratónak pedig: 7 kor. 80 fill.

Egy kapásnak tehát több lesz napi-díja, mint egy törényszéki jegyzőnek.

A kanász meg az arató a törényszéki albirót lefogják nézni, mert egy albirónak fizetéséből egy napra körülbelül csak 7 kor. és egy pár fillér jár.

A kanásznak, aratónak pedig a Jászberényi András prozódója szerint 7 kor. 80 fillért kell majd fizetnünk.

Azt hisszük, hogy csak ez odavetett példa is élénken illusztrálja, hogy a gazdabizottság által megállapított napszám bérek olyan tulmagasak, hogy azokat okvetlen le kell szállítani.

A törvényhatósági bizottság bizonyára meg is fogja tenni, mert különben még kevesebb föld lesz bevetve.

Előfizetési díjak:

Egy évre . . . . 32 korona.

Félévre . . . . 16 korona.

Negyedévre . . . 8 korona.

Egy óra . . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elő lehel fizetni bármely naptól kezdve.

Mindenféle.

— **A kenyér.** A háboru tizenkilenc hónapja alatt, gyors tempóban fogyott és drágult meg minden. Hogy csak az élelmiszereknél maradjunk, — hihetetlen magas árra szökött a hus, zsír, szalonna, tej és mindaz, ami a mindennapi táplálkozáshoz szükséges. A kenyér is egy időben meglehetősen rossz minőségű volt, de aztán megjavult és mégis csak pótolta a többi megfogyott és szertelenül megdrágult élelmicikket. Bár a kenyérfogyasztás abban az arányban növekedett, amilyen arányban fogyott és drágult a többi élelmicik, mégis jutott annyi, ami által elkerültük a kenyérinséget. Most azonban a kenyérben is igen szűkre szabott adagok jutnak. Akinek nem jut husra, zsirra, tejjre, tojásra és másféle élelmicikre, annak a napi 21 deka kenyér, ha egészséges étvágya van, nem elégséges. Hiszen sokat enni, vagy igen jól lakni, nem muszáj, de miután sok ételműt a kenyérnek kell pótolnia, — még se él meg egy felnőtt ember 7 (hét) napon át, egy kiló kenyérliszttel. A gazdag ember igen, mert nála nem a kenyér a főétel, de a szegény ember, a középsorsu ember, a kisember, inséget szenved. Irtunk pedig erről a kenyérkérdésről azért, hogy hátha az illetékes körök, megtalálnák az orvoslását, bármi szerény mértékben is.

— **Levél.** A következő sorokat vettük: Kedves Szerkesztő Ur! Örömmel olvastam az „Ellenzék“ felhívását báró Bánffy Zoltánéhoz, amelyben arra kéri, hogy alakítsa meg Kolozsvárt az „Egyszerűség Egyletét“. Dacára, hogy nő vagyok, a legnagyobb örömmel lennék ez Egyletnek tagja, mert úgy érzem, nemcsak annál fogva, hogy két fivérem a harctéren van, de a köz érdekében is, hogy akkor, midőn férfaink mindent feláldoznak értünk, nincs helye cifrázkodásnak, luxusnak. Merit csak tessék elképzeini, hogy m nő

benyomásokkal, lelki érzülettel távoznak el fiaink a harctérre, midőn idehaza majdnem teljes közönyösséget látnak a harctéri eseményekkel szemben és azt tapasztalják naponta, hogy az emberek legnagyobb része csak a saját érdekével törődik és foly a pezsgő, reggelig huzza a cigány. Hát ezek a dolgok bizony egy cseppet sem hathatnak lelkesítőleg a menetszázadokra. És főleg lehihető a lelkesedést az ha azt a szertelen divatimádást látják, amelyben sajnos a nőknek legnagyobb része szenved. Ez egy olyan szomorú jelenség, amely e nehéz napokban nemcsak lelki szegénységet árul el, de kétséget támaszt az iránt, hogy a haza iránt nincs meg az a szeretet, az a féltés, amely pedig ott kéne lakozzék minden magyar nő lelkében. Ezért, ha valaha, most, midőn minden háztartás a legnagyobb anyagi gondokkal küzd, volna igazán üdvös, apostoli akció, az „Egyszerűség Egylet“ megteremtése, mert mint ép tegnap is komoly, kiváló férfaktól halottam, ha a háboru véget is fog érni, ne gondolja senki, hogy Eldorádó fog következni, hanem nagyon is nehéz napok.

Ezt pedig csak úgy fogja a nemzet elviselhetni, ha a legnagyobb takarékosság útjára fog lépni és gazdasági, ipari téren a németek példáját fogja követni.

Ép most, midőn levelem zárnai akarom, sajnosan értesülök arról, hogy br. Bánffy Zoltánét családi körülményei távol tartják városunktól.

Remélem, azonban, hogy nemsokára visszatér körünkbe és kérésem, ezrek kérése, meghallgatásra fog találni.

Türelemmel várok tehát, de honleányi kötelességemnek fogom tartani mindaddig harcolni, míg Kolozsvárt az „Egyszerűség Egylet“ megalakul.

Az „Ellenzék“ egy olvasónője.

— **Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár**

R. T. aj. alnöke. Folyó hó 28.-án megtartott igazgatósági ülésén az Erdélyi Bank a megüresedett, illetve betöltetlen elnöki tisztségre gróf Bethlen Pált választotta meg, ki ugy nagy nevével, mint pedig személyi kvalitásaival az intézet jó hírnevére, bizonyára még előnyösebb fényt fog venni. Az ü és ezenkívül beválasztotta a végrehajtó-bizottság új két tagjává báró Szentkereszty Zsigmond valóságos belsőtitkos tanácsost és Reményik Károly építész-mérnök igazgatósági tagokat.

— **A Vöröskereszt-Egylet tombolája.**

Dr. Boros Györgyné még mindig gyűjti a szebbnél-szebb tárgyakat a Vöröskereszt-Egylet estélyén rendezendő tombolára. Már eddig több, mint kétszáz értékes tárgyat adtak össze a jó szivek. Az estély előit e hét végén a tárgyak ki lesznek állítva az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“ Mátyás király-terí palotájában, ahol a tombola jegyek, belépő és karzati jegyek is kaphatók lesznek.

— **Ítélet a nyolcvanezer koronás liszteltitkolás ügyében.**

Tussay Gábor kihágási rendőrkapitány Papp István és társal ellen terménybejelentés elmulasztása miatt folyamatba tett kihágási ügyében tegnap meghozta az íléletet s e szerint Papp István, Frenkel Mór és Schwartz Ignác terheitket egyenként 45—45 napi fogházra s behajthatatlanság esetén 45 napi fogházra átváltoztatható 900—900 korona pénzbüntetésre és a készlet elkobzására ítélte el.

— **Tagosítási tárgyalások.** Kolozsvár sz. kir. város általános tagosítási ügyében a külsőségre vonatkozó kiosztási munkálatok ellen beadott előterjesztésekre a kir. ítéltábla a m. kir. curiai végzésekből elrendelt változtatások és helyszini szemle foganatosítására, valamint egyuttal a belsőségre vo-

natkozó kiosztási munkálatok hitelesítésére 1916. évi március hó 16.-ik napjának délután 9 óráját és a következő napokat a kir. törvényszék 112. számú termébe van kitűzve.

— **Halalozás.** Telegdy Ilonka nemes életének 17-ik évében, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, f. hó 25-én Kispesten meghalt.

— **Tisztviselők gyűlése.** Az Állami Tisztviselők-Egyletén a Kolozsvári Csoportja a jövő hónap 4-én, a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatának előkészítése tárgyában ülést tart.

— **Ahol nincs pót-dó.** Ez a község túl a Dunán van és Köpcsénynek hívják.

— **Milyen lesz az idő?** A Meteor jelentí: Márciusra eső s a bolygók állásaitól jövő változási napok: 2 enyhe, inkább derült; 4 változó, csapadékos; 5 szeles, változó; 7 enyhe, inkább száraz; 11 derült; 12 derült, hideg; 13 szeles, esetleg viharos hideg; 16 szeles, esetleg viharos hideg; 19 száraz hideg; 26 csapadékos, mely havazást is hozhat.

— **Mennyit jövedelmezett Tátrafüred?** Tátrafüred gyógyfürdő — mint ismeretes — a Szepesi Hitelbank és Központi Takarékpénztár rt. tulajdona. Az intézet most publikálta mérlegét, amelyben Tátrafüred értéke 1.331,672 koronával szerepel. A nyereség és veszteségszámlában Tátrafüred és egyéb ingatlanok hozadéka címén 75.831 korona 95 fillért számol el a pénztintet. Az évi jelentés szerint a novemberi szélvihar nagy károkat okozott, de a most folyó téli szezon még soha nem tapasztalt kedvező forgalom révén a bevételek nagy növekedésével biztat.

— **A német hajók munkája.** A „Courant“ szerint a tavaly február 18-án kezdődött német tengeralattjáró háború egy évi tartama alatt összesen 850 hajót torpedóztak meg a német tengeralattjárók közöttük 611 kereskedelmi hajó és 59 tengeri járművet, amelyek a haditengerészethez tartoztak. E hajók közül 439 angol volt, 44 francia, 29 orosz, 28 olasz és 8 belga. A legnagyobb kereskedelmi gőzösök, amelyeket a tengeralattjárók elsüllyesztettek a Lusitánia, az Arabic, az Ancona és a Ville de la Ziotat voltak.

— **Leégett Románia legnagyobb malma.** Bacauból jelentik a bukaresti lapoknak: A Cristescu György tulajdonát képező lisztőrő malom csütörtökön éjjel teljesen leégett. Az elpusztult malom az ország legnagyobb malma volt, a hol nagymennyiségű liszt, tengeri, buza és zsák volt felhalmozva. A kár megközelíti a két millió leit. A malom csak 700 ezer leire volt biztosítva.

Színház.

Heti műsor:

Kedd: Vagy ő, vagy senki. (Operette-ujdonság először. Tavalyi rendes helyárrakkal. Bérletszűnet 24. sz. D.)

Szerda: Vagy ő, vagy senki. (2-odszor. Leszállított helyárrakkal. Bérlet 137. sz. A.)
Csütörtök: Vagy ő, vagy senki. (3-adszor. Leszállított helyárrakkal. Bérlet 138. sz. B.)

Péntek: Kisasszony férje. (8 adszor, Berky Lili vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal. Bérlet 139. sz. C.)

Szombat d. u.: Fősvény. (Nyolcadik ifjúsági előadás, olcsó helyárrakkal. Előadó: Biela Mária.)

Szombat este: Legénybucsu. (Ujdonság 10-edszer. Berky Lili vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal. Bérlet, 140. sz. D.)

Vasárnap d. u.: Böském. (Operette-ujdonság

9 edszer. Berky Lili vendégjátékával. Tavalyi félhelyárrakkal.)

Vasárnap este: Katonadolog. (Operette-repriz, 12-edszer. Berky Lili vendégjátékával. Tavalyi rendes helyárrakkal. Bérlet, 141. sz. A.)

— **Berki Lili föllépése.** Négy előadásban lép föl ennek a hétnek a végén vendégként Berki Lili: Pénteken este, amikor a „Kisasszony férje“ Nellyjét fogja játszani, szombaton este a „Legénybucsu“-ban, vasárnap délután a „Böském!“-ben s vasárnap este a „Katonadolog“ reprizében. Mind a négy előadásra már most meg lehet a jegyeket váltani.

— **Havasi rózsák.** Szorgalmasan folynak már a próbák a „Havasi rózsák“-ból, Molodovau Gergely új, román tárgyú népszínművéből, amelynek a jövő hét végén lesz a bemutató előadása.

— **Dr. Gar el Hama — utoljára.** Holnap szerdán lesz a legizgalmasabb detektív-szenzáció, „Dr. Gar el Hama“ a Szinkörmozgóban utoljára látható.

— **Balkáni offenzívánk.** A harctéri mozgófényképezés legszenzációsabb eseménye fog csütörtökön a Szinkörmozgóban szemünk előtt leperegni. E napon lesz ugyanis a „Balkáni offenzívánk“ bemutatója, mely két részből áll és Belgrádtól Nisig és Piroitól Nisig fogja a nézőt a dicső győzelmekről gazdag balkáni hadterületeken át vezetni. Ezenkívül színré fog kerülni Dorrit Weixlerrel a főszerepben az idel évad legvonzóbb ujdonsága, a „Dragonyos kisasszony“. Ugy a „Dragonyos kisasszony“, mint a „Balkáni offenzívánk“ pénteken az Uránia-színházban lesz látható.

— **A Szenzenheimi rejtély.** Holnap szerdán a „Szenzenheimi rejtély“ című detektív-ujdonság fog az Egyetem-mozgóban bemutatásra kerülni csütörtökön az Uránia-színházban kerülni színré ez izgalmas detektív-ujdonság.

— **Bernáték nyaralni mennek.** „Bernáték nyaralni mennek“ címmel egy pompás vigjáték kerül színré szerdán az Uránia-színházban. A műsor „Vajna, a lapplandi nő“ című dráma egészíti ki. Mindkét sláger csütörtökön az Egyetem-mozgóban lesz látható.

Legújabb.

(Az „Ellenzék“ távirat-, telefon-tudósításai és expressz-levelei.)

Interpelláció a német hadüzenet tárgyában.

Budapest, febr. 29

Lugánóból jelentik:

Az olasz kamara még össze se ült és máris egyik képviselő interpellációt jegyzett be a német hadüzenet tárgyában.

A 42-ös.

Budapest, febr. 29

Genfből jelentik:

A verduni harcokban a negyvenkettős ágyuk is részt vettek. Douaumont erődöt egy német negyven-

kettes ágyunak egyetlen telitalálata rombolta szét.

A verduni győzelem.

Budapest, febr. 29

Genfből jelentik:

Eltelkintve a nagy katonai siker-től, a melyet a németek Verdunnál arattak, a politikai hatása a négyes szövetségre a legkedvezőtlenebb. Különösen a franciáknál, a hol a hangulat máris meglehetősen pesszimisztikus volt.

A bolgárok

bevetnek minden földet.

Budapest, febr. 29.

Szofiából jelentik:

A kormány megtette a szükséges intézkedéseket, hogy Bulgáriában, Szerbiában és Macedoniában az összes szabad területeket vessék be. A vetési munkálatoknál a fogoly katonák fognak segédkezni.

Olasz elégedettség.

Budapest, febr. 29.

Lugánóból jelentik:

Az olasz kormányra rossz napok várnak. A kamara tagjainak egy része már most készülődik, hogy a kamara megnyitása után nyíltan számadásra vonja a kormányt határozatlanságáért és azon súlyos hibákért, amelyek a háború kitörése óta folyton megismétlődnek.

Román vélemény

Németország és Oroszországról.

Budapest, febr. 29.

A Steagul című konzervatívpartí bukaresti lap »Németország 18 havi háború után« címen többek között ezeket írja: A német nép nagyon messze áll attól, hogy gazdaságilag szenvedjen, vagy ezen szempont által sikereiben befolyásoltassék. A német organizáció oly tökéletes, hogy egy olyan abszolút organizálatlan államnak, mint Oroszország, semmi káitása sem lehet vele szemben a győzelemre.

Repington figyelmeztetése.

Budapest, febr. 29.

Amsterdánból jelentik: Repington angol ezredes a

"Times"-ben a többek közt a következőket írja:

A németek váratlan és erős fellépése nem enged időt a habozásra. Cselekedni kell és pedig gyorsan. Az elbizakodásnak most nincs helye. A nyugati fronton, mint az északi fronton, az ellenség nagy meglepetéseket szerezhet, a melyek döntő esapással lehetnek. A központi hatalmak úgy látszik elvannak határozva gyors és erélyes offenzívával zavarba hozni ellenfeleit.

Körülzárva.

Budapest, febr. 29.

Bernből jelentik:

A »Berni Bundban« Stegemann katonai szakíró írja:

Doumont elestével az egész francia front sarkoszlópát a németek jobbról balra körülzárva tartják.

A verduni erődítési rendszer meggingott.

Vas zápor.

Budapest, febr. 29.

Genfből jelentik:

A párisi «Temps»-ben Ronoset ezredes a következőket írja:

A németek Verdun elleni vaszápora a legrettenetesebb, amely valaha a földnek egy darabját érhette.

Verdun ostroma.

Budapest, febr. 29.

A Journal Geneve jelenti, hogy francia repülők megfigyelése szerint a német front nyolc helyen agyuzzák a harmincefelek Verdun erődítéseit. A németek nyolc hadtesttel támadnak. Ezek közt van Mackensen seregének színe-java.

Tisztázzuk a helyzetet.

Budapest, febr. 29.

Kölnből jelentik:

A Kölnische Zeitung e címmel nagy feltűnést keltő cikket írt. A többek közt ezt írja:

Minket orvul megtámadtak és mi sikeresen védekeztünk, azután éltünk a győzőjogával és kifejeztük ellenfeleink előtt békeszándékunkat. Erre megsemmisítéssel fenyegetnek minket. Jól van, akkor tovább harcolunk tehát és a ti megsemmisítéstekeket fogjuk magunk elé célul kitűzni.

A német ember másképp is képes harcolni, ha nem lovagias ellenfelekkel, hanem rablókkal és gyilkosokkal van dolga. Ha ti rablók és gyilkosok akartok lenni, nos jól van, de akkor tapasztaljátok annak következményeit! A német hadvezetőség rohamra indítja csapatait és nagyfontosságú

ellenséges állásokat, melyeket bevehetnek tartanak, elfoglalt. Ez a kezdete a német tavaszi offenzívának. Nálunk tettekben nyilatkozik meg, nálatok szájkodással, az offenzíva. Így maradjon továbbra is.

Pasicsék hálája.

Budapest, febr. 29.

A Havas-ügynökség jelenti, hogy a szerb trónörökös Pasicscsal március elején Rómába, Párisba és Londonba utaznak, hogy megköszönjék az antantnak, amit Szerbiáért tettek. (Talan gunyolódni megy Pasics ur és a szerb fenség?)

Állattenyésztési

értekezlet Tordán.

A Torda-Aranyos vármegyei Gazdasági Egyesület az orsz. állattenyésztési értekezletet megelőzőleg — melyet márc. hó 5.-ére hívott egybe Budapestre az O. M. G. E. — egy vármegyei jellegű állattenyésztési értekezletet tartott. Az értekezleten megállapították, hogy a megye szarvasmarha állománya kb. 25 százalékkal csökkent, e csökkenés azonban inkább a sulyban, mint darabszámban észlelhető, mivel a gazdák a mustrált és mustrálásra kerülő anyagot vonták ki a tenyésztésből.

A növendék állománytízkezelek szempontjára. A juh- és szarvasmarha állomány 30-50 százalékos apadást mutat. A juhállománynak pótolhatása szempontjából igen nagy jelentőséget tulajdonít a vármegye gazdasági közönsége a metelykór elleni sikeres küzdelemnek. A sertésenyésztésnek fejlesztése szempontjából a burgonyatermelés felkarolását tartja szükségesnek az értekezlet, mivel a téli tartásnál a szemes eledelt lehet vele pótolni. A közép és nagybirtokon a mangalica fajta tenyésztését tartja felkarolandónak, a népies tenyésztésbe a báznai sertést ohajtaná az értekezlet bevezetni.

Az „Ellenzék“ kiadóhivatalának telefonszáma: 914

Hanna.

Angol regény a «Nitta» szerzőjétől.

Fordította: Amica. (19)

(Folytatás.)

— Igen, mi is megyünk, — mondta Hanna, fejével a csavargó felé bólintott és összeszorította az ajkait. — Mi is megyünk, — ismételte.

— Igen, mi is megyünk, — ismételte Zsaky, mint egy papagály.

Az ifju nevetett. Ez sokkal nevetésesebb volt, minthogy komolyan vehesse.

— Jól van, — mondta könnyedén, — majd meglátjuk.

Hanna felugrott és mellette állott. Kezét az ifju karjába csuszaltta.

Szinkör-mozgó.

Előadások hétköznapokon:		Előadások ünnep- és vásárnap:	
Első előadás 5 órákor		Első előadás 2 fél 6	
Második fél 7		Második „ 4	
Harmadik „ 8		Harmadik „ 6 fél „	
Negyedik fél 10		Negyedik „ 7	
		Ötödik „ 8 fél „	
		Hatodik „ 10	

Műsor:

Kedden és szerdán

A legizgalmasabb s legérdekfeszítőbb detektiv-dráma.

Dr. Gar el
Hama V.

Csőtörőkön

Az idei évad legvonzóbb ujdonsága:

Dragonys
kisasszony.

Főszereplő: DORRIT WEIXLER.

Továbbá a harctéri mozgófényképezés legszenzációsabb eseménye.

Balkáni
offenzívánk.

Pénteken

Vadászkaland az
afrikai Dsungel
mélyén.

Dr. Scumann Robert szédületesen vakmerő vadászatai Afrikában.

Helyárak:

Páholyülés . . . . . 1 korona
Földszinti ülés . . . . . 60 fillér.
Alsó erkély . . . . . 40 fillér.
Felső erkély . . . . . 30 fillér.

— Maga nem tudna nálam nélkül el-
lenni, — mondta.

És az ifjunak az a különös érzete
volt, hogy valósággal jobban megérezné a
hiányát, mint ahogy azt jelenleg realizálni
tudta.

Visszamentek az O'Connorné shan-
tyjába. A Cloonby korcsma közelében nagy
csoport férfi állott a két kártyázó mellett.
A játsszók Darcy és Rider voltak. Rider ki
volt hevülve, de nem a nap heve miatt.
Mormogott, amint a kártyákat tartotta. A
Darcy arcán mosoly volt. A csavargó ráné-
zett és a vállát vont.

— Oh, azok mind a ketten csálnak,
— jegyezte meg Hanna nyugodtan. —
O'Connorné azt mondta nekem, hogy itten
nagyon jól ösmerik mind a kettőt. Mások
nem ülnek le velük kártyázni, tehát kényte-
lenek egymással játszani. Azonban Darcy
lesz a nyertes.

— Miért lenne, ha mind a ketten
csálnak?

— Mert ő az ügyesebb. Majd meg-
látja.

És valóban, azon délután hallották,
hogy Darcy Ridernek szinte minden drága
kövét elnyerte.

Rider ivott és bosszút esküdött az
ügyes kezű Darcy ellen. Darcy nem mutatta
magát reggel óta. Azt gyanították, hogy biz-
tosabbnak hitte Cloonbyt rögtön elhagyni,
mint a kocsiára várakozni Rider veszedelmes
ember volt és még az ellenségei is elös-
merték, hogy most a társa rutul bánt vele.
Ahogy a csavargó kivehette, a kártyán való
csalásnak még a cloonbyi emberek előtt is
voltak bizonyos határai. Darcy tullépte
azokat a határokat és Ridernek igaza volt,
midőn ellene bosszuállásról beszélt.

Időközben, míg az ellenségét kereste,
nagyokat ivott és dűhe ezáltal fokozódott.
Az utolsó játék után Darcy megszökött tőle
és azóta Rider minden sátorba és shartyba
kereste, ahova belépni engedték.

V.

Az utolsó estén, melyet a csavargó,
Hanna és Zsaky Cloonbyban töltöttek,
O'Connorné táncmulatságot adott.

A vendégszerető asszony rendezte, ő
szerette az ifjuságot táncraperdülve látni és
a telep tele volt szerencsés prospektorokkal
és szándékát a fiatalok lelkesedéssel, az
öregék zugolódás nélkül fogadták. A nők
hiányát a szomszéd telepen levők áthozata-
lával pótolták, az a telep körülbelül negyven
mérföldnyi távolságra volt, de azok, kiknek
lovuk volt, örömmel vállalkoztak az utra.

Az asszony-vendégek O'Connornénál
és Martinnénál lesznek és a férfiak közül
néhányan átengedték a sátrakat a többiek-
nek. Cloonby legtöbb lakóinak a feje fölött
csak a Déli Kereszt ragyogott midőn alud-
tak, tehát nem volt áldozat egy éjszakára a
sátrukat a vendégeknek átengedni.

A csavargó visszatartotta volna Hannát
a táncról, ha lett volna tisztességes hely,
hova vigye, de nem volt más hely és
miután az ő kis szobáját elvették ruhatár-
nak és öltözőszobának, Hanna nem tehetett
egyebet, minthogy részt vegyen a mulatság-
ban. Ő készséggel maradt volna attól távol,
de midőn O'Connorné a főzés és sütés
körüli forgolódott és sokan néztek be az
ajtón, a készülődéseket látta és hallotta, ő
is izgatott és kíváncsi lett a mulatságra.

— Gondolja, hogy az atyám eltiltaná?
— kérdezte a csavargótól.

Az ifju azt gondolta, hogy az atyja
megengedné. Tehát Hanna könnyű szívvél
ment bele.

Az O'Connorné shantyja egy fész-
szerű épülettel dicsekedett, hol a készleteit
tartotta. Cloonbynak ő volt a liferánsa. A
portékákat kihozták és a falak diszítését
Hannára és Zsakyra bízták. És miután csak
két zászló volt, az egyik egy molyette
amerikai és a másik egy ösmeretlen nem-
zetiséghez tartozó, a diszítés nem sok időt
vett igénybe. Zsaky a Hanna utasítása sze-

rint verte a szegeket. Ekkor a csavargó be-
ment, az egyik üres ládára ült, mert azok
képezték a vendégek ülőhelyeit és némi
változtatásokat sugalmazott. O'Connorné va-
lami régi török szövetet vitt oda és a pado-
zatra dobta. A csavargó azt mondta, hogy
éppen arra volt szükségük és a rikitó vörös
szövet az ő utasítása szerint diszítette a
falakat.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Magyary Mihály.

BARABÁS ISTVÁN

ELLENZÉK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

kő- és könyvnyomdai
műintézete Kolozsvárt,
Bolyai-utca 3. szám
alatt. (br. Bánffy-pa-
lota) Ezelőtt „JÓKAI“
könyvnyomda címmel.

Mindennemű nyomtatványok olcsó
beszerzési forrása. Izléses, művészies
kivitelű munkák gyors és pontos elő-
állítására. Elismert jutányos árak bár-
milyen nyomtatványnál. Költségwe-
tések legnagyobb készséggel adatkak.
Telefon 914. Telefon 914.

Olvassuk az „Ellenzék“-et

Egyetem-mozgó.

Előadások kezdete:

Vasár- és ünnepnapokon:
2¹/₂, 4, 5¹/₂, 7, 7¹/₂, 10 órákor.

Műsor:

Kedden

1. Pali mint
méregkeverő
2. A táncosnő

Szerdán

A legérdekesítőbb detektiv-ujdonstg:

A szenzenheim
rejtély.

Csütörtökön

Két pompás attrakció egy műsor keretében

- I. Bernáték
nyaralni mennek.
- II. Vsjna, a
lapplandi nő.

Rendes helyárák:
(Jegyadóval együtt):

Páholy ülés	1 korona
Zártszék	60 fillér
I. hely	40 fillér
II. hely	30 fillér
Ruhatár	6 fillér
Műsor	6 fillér